СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 135. Джерзі Сіти, Н. Дж., вівторок, 11-го червня 1940. No. 135. Jersey City, N. J., Tuesday, June 11, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

РЕПУБЛИКАНЦІ ПОКИДАЮТЬ ІЗОЛЯЦІЮ

ВАШИНҐТОН. — Серед републиканців, які донедавна заявлялись за повну ізоляцію Америки і навіть закидали Рузвелтові, що пхає Америку до війни, чимраз більше знаходяться такі, які зміняють свій погляд і зривають з ізоляцією. До них тепер треба зачислити також можливого републиканського президентського кандидата, сенатора Венденберґа, який донедавна був завзятим ізоляціоністом. Тепер він виразно сказав, що перестає бути ізоляціоністом і є за те, щоб Америка дала аліянтам всяку можливу поміч, крім вояків. Він одначе зазначив, що на його думку справа аліянтів, хоч стоїть близько інтересів Америки, проте не є тотожна з інтересами Америки. Іколиб аліянти програли, це ще не значить, що Америка разом з ними програла війну. Якби воно так було, то він був би відразу за те, щоб виповісти Німеччині війну. Ждати нечинно в той час, коли рішається виграна або програна не лиш аліянтів, але й Америки, булоб трусістю, казав Венденберґ.

Подібні слова висказав і другий републиканський провідник, та можливий кандидат, Вендел Вилкі. Він заявляв, що правдоподібно на надходячій конвенції Републиканської Партії не будуть порушувати справи ізоляції Америки, та не будуть ухвалювати резолюції, що Америка не має втручатись до війни. Цю справу полишать бігові подій.

ЗА ВИПОВІДЖЕННЯ ВІЙНИ НІМЕЧЧИНІ.

ВАШИНҐТОН. — Трицять чільних американців з ділянки науки, літератури та журналістики, підписали петицію, домагаючись виповідження війни Німеччині. Вони кажуть у своїй петиції, що границя Америки є над рікою Соммою, саме там, де тепер зводить Франція війну з Німеччиною. Підписані також домагаються переведення загального референдум, якеб виказало настрої цілого американського народу.

ПРЕЗИДЕНТ ГОВОРИТЬ ЧЕРЕЗ РАДІО.

ШАРЛОТСВИЛ (Вирджінія). — Цього понеділка президент виголосив до студентів університету Вирджінії промову, в якій порушив міжнародні справи.

ЗА ЕКОНОМІЮ В ДЕРЖАВНИХ ВИДАТКАХ.

ВАШИНҐТОН. — Конґресовий економічний бльок вніс домагання до уряду, щоб ухвалені недавно видатки на зброєння покривати розумною фінансовою політикою, в противнім випадку фінанси краю будуть надворушені.

ЗА УСУНЕННЯ КОМУНІСТІВ З УРЯДУ.

ВАШИНҐТОН. — Конґресмен Вен Зандт сказав у конґресі, що боротьбу з „пятою колюмною" президент мусить зачати таки від самої державної машини і мусить викинути з ріжних урядових становищ 563 комуністів, яких сім місяців тому викрив був комітет Даєса і доказав їм комуністичну діяльність.

„ПЕРША КОЛЮМНА" ДО БОРОТЬБИ З „ПЯТОЮ".

ОЛБАНІ. — Бувший конґресмен О'Коннор створив так звану „першу колюмну", якої завданням є поборювати „пяту колюмну", себто комуністів. Як першу точку свого завдання О'Коннор поставив недопущення Ерла Бравдера до осягнення потрібної скількости голосів, щоби могти бути кандидатом на президента в надходячих виборах.

ПРОЧИЩУЮТЬ КАНАЛОВУ СМУГУ.

ПАНАМА. — Власти почали переводжувати стислу контролю всіх чужинецьких елементів, що живуть стало в Каналовій смузі, або там заняті при будовах. Навіть ті чужинці, що взяли громадянство, не є увільнені від стислих доходжень. Провірюють їх минулу діяльність і їх звязки з іншими особами.

ЗНАЧІННЯ ГЕЛІКОПТЕРА.

НЮ ЙОРК. — Відомий будівничий літаків, Іґор Сікорський, заявив, що гелікоптер, себто літак, що має великий пропелєр на хребті і може висіти на місці в повітрі, міг би відіграти в війні дуже добру ролю. З нього можна булоб дуже добре стріляти до ворожих надлітаючих літаків. Він міг би відгравати ролю в обсерваціі того, що діється довкруги; міг би служити як амбулянс, що забирає хорих з поля бою; вкінці міг би дуже добре служити на кораблях, звідки літаком важко взноситись, а ще тяжче назад осідати. Гелікоптер може піднятись прямовисно в гору і таксамо осісти. Замісць коліс під собою, він мав би великі ґумові мішки, казав Сікорський.

ПРОТИ ЗРОСТУ ЦІН

ВАШИНҐТОН. — Пані Еліот, що належить до ради національної оборони, створеної недавно Рузвелтом, заявила, що її завданням є наглядати над тим, аби ціни на харчеві продукти не підносились у звязку з розпочатою кампанією за національне зброєння. Бо відповідний харч є потрібний для здоровля людей, зновуж здоровля потрібне для національної боєвої готовости.

НОВЕ ЛІКУВАННЯ ПРИ ПОМОЧІ „ВНУТРІШНЬОЇ КУПЕЛІ"

На науковій виставці, влаштованій Американським Медичним Союзом у „Ґренд Сентрел Пелес" у Ню Йорку, демонстровано в неділю новий засіб лікування недуги, котрий, як кажуть його винахідники, мав перевести цілу революцію в штуці лікування.

Полягає цей засіб у забиранні крови від пацієнта для „внутрішньої сонішної купелі", котра забиває бактерії при помочі позафіялкових промінів.

Деякі лікарі вже вживали цього засобу й вони не можуть його нахвалитися. Засада лікування при помочі вбивання бактерій була звісна здавна, як також засада вбивання при помочі промінів, одначе досі лікарі не знали, як дістатися до крови, бо пересвітлювання промінів крізь шкіру до крови майже не доходило.

Як кров просвітлять промінями, її завертають до кровоносних начинь пацієнта.

ВИБУХ ҐАЗОЛИНОВОГО ТРОКУ

У Ню Кесел, Делавер, зударилися зо собою ґазолиновий трок і стаційний віз. Від зудерення займився трок. Наступив вибух ґазоліни, від котрого згинули від попечень 14-літня Една Робертс і її 12-літня сестра Марґарета, а 11 інших осіб, що їхали в стаційнім возі, віднесло поважні попарення й покалічення.

ФІЛЬМОВІ ТЕАТРИ НА ПОМІЧ ОБОРОННІЙ ПРОГРАМІ

Організація Власників Фільмових Театрів в Америці віднеслася до 9,000 власників таких театрів не скорочувати фільмових пластинок, котрі представляють оборонну програму американського уряду.

39 ОСІБ РАНЕНИХ У ЗАЛІЗНИЧІМ ВИПАДКУ

Поїзд залізниці Пенсилвенії, що їхав в неділю вечером з Трентону, Ню Джерзі, до Лонґ Бренчу, наїхав коло Аленвуду, Ню Джерзі, на тор, підмулений водою. Льокомотива й три вози перевернулися. Було ранених 39 осіб.

ЦЕРКВА ЧИ САЛУНИ?

У місті Тулзі, в стейті Оклагома, збирається місцева баптиська громада будувати новий церковний будинок. Коли вибрала собі місце й подала його до міського уряду до затвердження, міський уряд відмовив затвердження на тій основі, що, мовляв, недалеко від того місця є три салуни, отже якби виставити церкву, то ці салуни прийшлося би закрити, бо закон забороняє держати салуни недалеко від церкви. Тимчасом міський уряд цього зробити не може, бо ці салуни роблять законний бізнес.

Пастор церкви задумує відбути конференцію з власниками салунів та попробувати знайти якусь компромісову розвязку. Він припускає, що справу можна би так полагодити, що й церква може повстати й салуни можуть лишитися. Тоді церква не мала би зараз зо салунами воювати: „ми могли би в ній за них молитися", щоби їх Бог навернув.

ЗАПОВІДАЮТЬ РЕВОЛЮЦІЙНІ ПЕРЕМІНИ В БУДОВІ АВТА

Дейвид Бікрофт з Бендикс Авієйшен Корпорейшен говорив на зборах Союзу Автомобільних Інжинерів, що будова авта в Америці переходить через революційні переміни й незадовго появляться авта, що різко ріжняться від теперішніх. Каже, що авта будуть збудовані з одного куска матеріялу, як новочасні американські літаки, та що мотор буде ззаду.

БУЛІТ ПРО МОЛИТВИ ЗА ФРАНЦІЮ

ДОМРЕМІ (Франція). — Підчас свята посвячення вівтаря, дарованого американцями, американський амбасадор Буліт заявив, що цілий світ молиться тепер за побіду Франції, та що американці знають, по чиїй стороні є правда, справедливість і християнська чесність, а по чиїй неправда, варварство й бестіяльність. Вівтар посвячено в місці народин французької героїні Жанни д'Арк, що свого часу спасла Францію перед англійським наїздом і була спалена на костирі як „чарівниця".

МІНІЯТУРА „ГАДЮЧОГО ТАНЦЮ" В МУЗЕЮ

У Музею Природних Наук у Ню Йорку виставлено мініятуру, що представляє відомий гадючий танець індіянського племени Гопі, в котрому індіянські священики носять в устах живі їдовиті гадюки породи тарахкавця.

Мініятура наслідує вірно справжній танець того роду. Куратор антропольогії того музею каже, що такі танці виконуються ще й нині на резервації індіян Гопі в серпні кожного другого року.

ВДОВА ПО ДОЛЬФУСІ ПРИБУДЕ ДО КАНАДИ

З Оттави доносять, що пані Енгельберт Дольфус, вдова по знаним австрійським прем'єрові, прибуде з двома дітьми до Канади. Дольфуса вбили австрійські нацисти в 1934 р. у Відні. Після смерти мужа пані Дольфус жила у Відні аж до часу, коли Австрію забрав Гітлер. Тоді вона втекла до балканських держав і там жила до 1938 р. В тім році прибула до Англії, а тепер поробила заходи, щоб її з дітьми впустили до Канади. Нема сумніву, що оттавський уряд на це погодиться.

ПЛЯН НАПАДУ НА БРИТАНІЮ.

БАЗЕЛЬ (Швайцарія). — З ріжних джерел доходять відомости про те, як думає Німеччина вести війну проти Англії, як покінчить з Францією. Отже німці думають виладувати на британійський беріг яких 175,000 жовнірів на протязі двох ночей і одного дня. Малоб це статись при допомозі легкопадників і субмарин.

ФРАНЦУЗЬКІ ЖОВНІРИ, ВЗЯТІ В НІМЕЦЬКИЙ ПОЛОН, у концентраційному таборі в Франції.

НАДІЙШЛА ОСТАННЯ ЧЕТВЕРТЬ ГОДИНИ, КАЖЕ ҐЕН. ВЕЙҐАН

ПАРИЖ. — Начальний командант аліянтських військ у Франції, ґен. Вейґан, видав приказ до армії, в якому, в нічому не закриваючи трагічного положення, заповідає, що сили Німеччини є вже на вичерпані. Значить, що треба ще видержати останню четверть години, щоб побідити. Ґен. Вейґан каже, що він свідомий геройської постави французької армії. Але — Франція вимагає у тому моменті ще більше. За всяку ціну, каже Вейґан, треба сильно держати кожну пядь землі.

ПАЧКИ НА ЗАХІДНЬО-УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ ПІД НІМЕЧЧИНОЮ.

БЕРЛІН. — Можна висилати з Америки пачки з живністю на землі, що давніше належали до Польщі, а тепер є під німецькою окупацією. Зокрема можна посилати на ті території, що належать до Ґенерал-Ґубернаторства, якого осідком є Краків, а до якого, як відомо, належать західньо-українські землі, що попали під згадану окупацію. Про те, що можна такі пачки (що важать не більше як 4 фунти!) висилати на згадані землі, подає Джан Гартіґен, представник Американської Ратункової Комісії для Польщі. На чолі цеї акції стоїть, як відомо, бувший президент Гувер. Усі достави доходять до Центральної Польської Комісії, в якої склад входять: 5 поляків, один українець, один жид.

СТРАШНІ ДНІ ДЛЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ СТОЛИЦІ.

ПАРИЖ. — Маси людей уже покинули Париж. Останньої неділі вже не було видно багато людей на вулицях. Ті, що остали в столиці, пішли до церков, бо це ще одиноке місце, де людина може знайти дещо спокою і розваги. Так описує свої враження американський кореспондент. І каже, що в Парижі ніхто нічого не знає. Люди говорять тільки про одно: покидати місто, чи залишатись далі.

ЗВІДКИ БЕРУТЬ СВІЖІ СИЛИ?

ПАРИЖ. — Французьке командування подає, що німці кинули на фронт свіжі дивізії війська й свіжі кольони механізованих сил. Читаючи це, люди дивуються, де в німців набралося стільки резерв і стільки повзів. Тепер є на французькому фронті коло 100 німецьких дивізій. В боротьбі бере участь по німецькій стороні яких два міліони жовнірів. І тим пояснюється, що хоч французи борються з найбільшою посвятою, то німці таки постійно посуваються вперед, майже на цілому фронті, й є вже віддалені від Парижа яких 35 миль. Між іншим в їхніх руках є місто Руен, поважний стратеґічний пункт, що влекшує їм дальший наступ на столицю краю.

ТЯЖКЕ ПОЛОЖЕННЯ.

ПАРИЖ. — Французький кабінет міністрів веде постійно наради. Замітне те, що в деяких нарадах бере участь американський амбасадор Вилєм Буліт.

НІМЦІ ПЕВНІ ПОБІДИ.

БЕРЛІН. — Німецькі часописи пищуть про війну в Франції в такий спосіб, що німці вже так якби виграли, бо доражують Франції залишити дальший опір, як — безнадійний.

НОРВЕҐІЯ В НІМЕЦЬКИХ РУКАХ.

СТОКГОЛЬМ. — Війна в Норвеґії скінчилась німецькою побідою, бо король Гакон повідомив, що аліянти вицофали свої війська. Він приказав тим частинам, що ставили ще німцям опір, щоб піддались. Сам він, враз з родиною, виїде мабуть до Англії й звідтам буде далі продовжати війну проти Німеччини.

БУЛА ЧИ НЕ БУЛА БИТВА НА МОРІ?

БЕРЛІН. — Тому, що нема ніякої згадки в британійських воєнних комунікатах, тяжко визнатись, скільки є правди в тому, що пишуть німецькі газети про морську битву на Північному морі. З німецьких комунікатів виходилоб, що в тій битві брали участь між іншим два модерні німецькі панцирники Ґнайзенав і Шарнгорст, та що затоплено великий британійський корабель „Ґлоріоз", що служив для перевозки літаків. Це він був тим, з якого вилітали літаки, що нищили німецькі сили в Нарвіку і околиці. Німці пишуть ще й про захоплення транспортового британійського корабля „Орама", одного контрторпедовця і одного корабля для перевозу бензини.

ВЗИВАЄ ЧЕХІВ ДО ПОВСТАННЯ.

ЛОНДОН. — Алфред Купер, британійський міністер інформацій, взивав через радіо чехо-словацький нарід піднести повстання проти німецької окупації, як тільки побачать, що Німеччина зачинає слабнути наслідком воєнного вичерпання. Ця нагода, казав Купер, скоро прийде, а з нею і друга нагода відбудувати чехо-словацьку державу. Купер заявив, що він свідомий того, що міліони людей ждуть на „похорон націстівської Німеччини і на пімсту".

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order. За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКА МОВА В АМЕРИЦІ

Настають такі часи в Америці, коли з обурення до того, що діється в Европі, зачинається, тут і там, свого роду нагінка на „чужинців" і „чужинецькі мови" чи орґанізації. Очевидно, коли говоримо про ті останні, то не маємо на думці такі елементи чи орґанізації, що є дійсно „неамериканські", що підкопують американську силу, чи пробують нищити ті ідеї, що положені в основу американського ладу. Тих не обороняємо й не думаємо обороняти. Зате боїмось того, щоб не терпіли такі організації, що мають вправді „чужі" назви, але духом тісно звязані з Америкою.

А також беремо в оборону чужі мови, бо щодо цього стоїмо на тому самому становищі, що й найвищий суддя стейту Огайо, Карл В. Вейґанд, коли порушував цю справу у промові, виголошеній недавно в Клівленді, на отворенню Українського Культурного Городу. Він теж зазначив, що проявляються тепер і в Америці ріжні „небажані прояви", до яких зачислив між іншим і те, що дехто глядить кривим оком на тих, що тут в Америці плекають мови своїх батьків, себто мови тих країв чи народів, з яких походять. Суддя Карл В. Вейгандт назвав таке поступовання „не-американським". Підкреслив, що ніякий справжній американець, що вихований на справжніх американських ідеях, ніколи на таке не піде. Навпаки, він, як американець і як культурна людина, буде настоювати на те, щоб американці вчилися чужих мов, а зокрема, щоб вчились мов тих народів, з яких вони походять. Бо таким чином, казав суддя, буде можна лекше перебрати Америці усе те, що є у тих ріжних народів найкраще. У звязку з тим, як це вже було сказане у дописі про свято в Клівленді, цей самий суддя взивав українську молодь в Америці, щоб добре вивчила українську мову і стала таким чином добрим засобом для поширювання творчости ґеніїв України серед американського світу. При тому суддя Вейґандт не крився з негодуванням на ту частину тут родженої української молоді, що не розуміє як слід промов українських бесідників. Він є того переконання, що та молодь повинна не тільки ті промови розуміти, але ще й сама виступати з українськими промовами.

Підносимо ті речі ще й тим разом, бо їх треба підносити. Знаємо з практики, що багато між нашою молоддю таких, що цеї справи не розуміють в такий спосіб, як це передав суддя Вейгандт. Підносимо на те, щоб і родичі знали, як справжні, культурні американці ставляться до ось таких справ. Бо так буває, що часами їхні власні діти представляють ці справи дещо інакше, особливо, коли приходиться виступати з українським словом перед американцями.

Шануймо українську мову також і в Америці! Нею можна чудово говорити також і про Америку і американські ідеали, що є такі близькі до українських ідеалів свободи і поступу.

СВЯТО ХОЛМЩИНИ

„Краківські Вісті" з 22. травня подають опис свята передачі Холмського собору українцям:

В навечеря свята, 19. травня, відслужив о. протоєрей Коропчук і 48 священиків всенічне, тобто вечірню з утренею у соборі у Холмі. Співав хор холмської катедри під проводом Ів. Коровенка. Преґарну проповідь виголосив о. Микола Найдюк з Грубешова, який порівнював передачу холмського собору з воскресенням Христа та переповів всі ті злочини, що їх довелося пережити українському народові під польською займанщиною. Опісля відчитав сконфісковані послання православного митрополита та єпископів у справі нищення православних церков на Холмщині і Підляшші та відомий пастирський лист Митрополита Андрія Шептицького у справі нищення православних церков із серпня 1938 р., що викликало величезне враження серед вірних. Свою проповідь закінчив покликом до обєднання всіх українців для добра української церкви й українського народу. Опісля виголосився у соборі промову Семен Любарський, сеніор українського руху на Холмщині і Підляшші, в якій зясував церковне значіння цього свята. Про історичне значіння цього свята виголосив промову Бор. Ольхівський.

Рано в неділю прибув до собору о. протопресвітер Іван Левчук, адміністратор Православної Церкви Холмщини і Підляшшя, якого привітав при вході до церкви церковний староста Лев Рябчук. В середині церкви привітало адміністратора численне духовенство в числі 50 осіб. В год. 7:30 прибув провідник українців у Ґенерал-Ґубернаторстві проф. д-р Вол. Кубійович з членами Української Станиці у Кракові: інж. Хроновятом, інсп. Гіряком, інж. Міляничем і іншими, з головою Допомогового Комітету Люблина Тимцюраком, головами Допомогових Комітетів Холмщини та Підляшшя та головою Допом. Комітету Ярослава ред. В. Глібовицьким. При тріюмфальній брамі привітав провідника та його почт п. Козак, командант української міліції з Грубешова. Девять членів з рушниками виконували почесну сторожу при входовій тріюмфальній брамі, перед „Рідною Хатою" і перед собором. Опісля провідник з головами комітетів перейшов через шпалір молоді в числі понад 300 осіб, які вітали його окликами „Слава". Перед собором привітав провідника голова комітету в Холмі адвокат Павлюк хлібом та сіллю, як провідника українців Холмщини, Підляшшя та інших українських земель у Ґенерал-Ґубернаторстві, а дівчинка в національному одязі передала китицю квітів і привіт від Холмщини і Підляшшя. Провідник подякував і склав символічний поцілунок на чолі дівчинки.

О годині 8. рано почався перша Служба Божа, **перша в українській мові від 22 літ.** Її відслужив о. протоєрей Мартин Волков, у сослуженні 12 священиків. Дяконував Юрій Бучинський з Володави. Співав преґарний хор зложений з 50 осіб з села Богородиці коло Грубешова під управою Самохваленка. О годині 10-тій приїхав губернатор д-р Цернер з Люблина.

Д-р Цернер підкреслив, що прийшов сюди, щоб направити кривду, заподіяну українському народові, та віддати старинну українську святиню, яка від нині стає знову власністю українського народу. В майбутньому вже ніхто не перешкоджатиме українцям виконувати свої релігійні практики, згідно зі своїми стародавніми звичаями. По цих словах губернатор передав ключі від собору, перевязані жовто-блакитною стяжкою, в руки протопресвітера о. Левчука. З піснею „Христос Воскрес" увійшло духовенство під проводом о. Левчука до собору, де відслужено благодарний молебен. Опісля о. протопресвітер Левчук в асисті численного духовенства відслужив другу Службу Божу у церковно-словянській мові, підчас якої співав мішаний хор під проводом Коровенка. По закінченні Служби Божої відбувся обхід з хоругвами та з образом чудотворної ікони Божої Матері в асисті о. Левчука і архимандр. турковецького манастиря Атаназія Мартоса довкруги церкви в асисті 43 священиків.

По закінченні всіх церковних урочистостей о. протоєрей Малюжинський перечитав з балькону собору в імені адміністратора о. Левчука історичну грамоту, в якій зясовано історичну долю собору, що його збудував в 1265 р. король Данило. Він теж спочиває з іншими українськими князями у підземеллі цього собору. Цей собор до 1918 був безперервно в українських руках. В тому році силоміць забрали його поляки і тепер його віддано знову українцям. Далі о. адміністратор візвав українців у своїй грамоті, що міцно держали цей собор у своїх руках на славу українського народу та України. Опісля о. Левчук поблагословив вірних іконою чудотворної Божої Матері, а хор відспівав церковний гимн „Боже Великий". Далі складали привіт проф. Кубійович, як провідник українців у Ґенерал-Ґубернаторстві, український греко-католицький священик, якого промова викликала величезне враження та сльози на очах вірних; ред. Василь Глібовицький з Ярослава, представник княжого Белза Лаврук, інж. Артюшенко від У.Н.О. з Берліна, нотар Микола Багринівський від Холмщини й Підляшшя, Сем. Любарський, сеніор укр. руху на Холмщині й Підляшші, вкінці Ґеник-Березовський виделямував „Псалом 43" Шевченка. Свято закінчено відспіванням національного гимну „Ще не вмерла Україна".

По торжестві відбулося святочне прийняття в „Рідній Хаті" при участи 200 осіб, на якому виголошено низку промов. На прийнятті співав хор під управою Божика.

Собор, тріюмфальна брама, будинки біля собору та дзвіниця були прикрашені прегарними українськими жовто-блакитними національними прапорами. В святі взяли великі маси українського народу, не зважаючи на жахливу погоду. На свято приїхали не тільки українці Холмщини та Підляшшя, але теж із Белзчини й Ярославщини, з Кракова, Лемківщини та з Варшави.

Статут для православної церкви на Люблинщині.

При нагоді передачі собору привіз до Холму керманич віроісповідних справ при Ґенерал-Ґубернаторстві статут тимчасової управи православної церкви в люблинському дистрикті, що його він узгіднив з правним дорадником адміністратури Православної Церкви та Церковної Ради в Холмі д-ром Ст. Бараном. Цей статут підписав у Берліні 15 травня ц. р. архієпископ Серафим, як тимчасовий керманич Православної Церкви на занятих польських областях. У приявні д-ра Ст. Барана, як нотаря в Холмі, підписали цей статут адміністратор Православної Церкви о. протопресвітер Ів. Левчук, о. протоєрей Гаврило Коропчук, оба **уроженці Холмщини,** о. декан Мик. Малюжинський, **уроженець Великої України,** та о. Дмитро Максимюк, **уроженець Галичини,** колишній старшина УГА.

В „Кр. Вістя" від 19 травня, вищезгаданий Ст. Баран пише між іншим таке (на закінчення сесії шости довгих статтей під загальною назвою „За унормовання відносин Православної Церкви") в справі того статуту:

На жадання відділу церковних справ Ґенерал-Ґубернаторства Церковна Рада у Холмі виготовила два проєкти — один під назвою „Проєкт Тимчасового Внутрішнього Статуту Православної Церкви в областях (дистриктах) Люблині і Кракові" що в 42 точках обіймає цілість устрою, і другий, менший, в 20 точках під назвою „Проєкт Тимчасових Постанов щодо Православної Церкви у Люблинській області".

Перший проєкт з докладною мотивацією має на меті управильнити цілість устрою Православної Церкви на областях Ґенерал-Ґубернаторства, де мешкають суцільною масою православні вірні... Головне в ньому — це створення — а властиво відновлення — самостійної холмської православної єпархії з осідком у Холмі і територіяльним обсягом на області Люблин і Краків. До часу, доки не обсадиться єпископом створеної самостійної єпархії у Холмі, завідує нею окремий адміністратор. Автокефалія існує далі, і хоронитель митрополичого престола архиєп. Серафим залишається й надалі головою Православної Церкви на землях Ґенерал-Ґубернаторства. При єпископі у Холмі творяться усі потрібні установи, як консисторія, церковний суд і ревізійна комісія. Членів консисторії і ревізійної комісії вибирають єпархіяльні збори, а затверджує компетентна німецька влада. Єпископом чи адміністратором єпархії, як теж членами згаданих установ, можуть бути тільки особи української народности, а українська мова має бути виключно урядовою мовою церковної влади, урядів і установ єпархії.

Очевидно, зазначає сам Ст. Баран, цього великого проєкту, що вирішує всі устроєві справи щодо майбутньої холмської єпархії, не можна відразу перевести в життя і на його здійснення треба довшого часу. За те негайно треба вирішити деякі найбільш пекучі справи, і для цього мав служити другий вищезгаданий коротший проєкт „Тимчасових Постанов". В ньому приймається існуючий нині стан річей з тим, що територію холмської адміністратури поширюється на всю люблинську область, бо назва Холмщини і Підляшшя не відповідає політично-адміністративному поділові, і по за ними існують ще православні українські парафії на терені люблинської области. Означено в ньому точно компетенції адміністратора з широким змістом. Адміністратор кермує церквою при допомозі Церковної Ради, що заступає Єпархіяльні Збори до часу їх скликання. Церковну Раду (одна духовна і одна світська особа з кожного деканату) затверджує завідуючий православною митрополією у Варшаві, як теж вибрана Радою Церковна Управа з пяти осіб, що заступає консисторію. Рада вибирає тричленну ревізійну комісію, яку затверджує адміністратор. Церковний Суд у Холмі складається з трьох духовних осіб Церковної Управи. Всі члени згаданих установ мусять бути української національности і українська мова має бути виключно урядовою мовою всіх церковних установ. В обох проєктах і призначування, і усування та переношування парохів належить до єпископа чи пак до адміністратора в Холмі.

Отже, як видно, цей другий проект вже і незабаром входить в життя. Як відомо, найбільш загально узнаним кандидатом на холмського єпископа вважається проф. І. Огієнка. Дехто висуває також кандидатуру о. протоєрея М. Волкова.

ЧИ БУЛА КОЛИ ЗДОБУТА АНГЛІЯ?

У звязку з аліянтськими невдачами в Фляндрії та можливістю німецького наїзду на Англію, тут і там даються чути голоси, які запевняють, що німці не нападуть на британські острови. Такої думки є між іншими, відомий фабрикант літаків в Америці, інж. Сікорський, родом москаль. Він твердить, що англійські війська поставлять у себе завзятий опір, і німцям, не зважаючи на їхню повітряну перевагу, таки не вдасться здобути Англії.

„Американське Ґеографічне Товариство" подає, що за цілий час 900-літньої історії Англії, ніякий наїзник не поставив ноги на англійську землю. Згадане Товариство пише:

Хоч Велику Британію бомбардовано з моря та повітря, й хоч вона більше разів приготовлялася стрінути наїзд, проте ніяка ворожа армія не поклала ноги на цю землю від 1066, коли то Віліям Завойовник з Нормандії переплив зо своєю армією англійський канал. Перед 1066 на Англію нападали багато разів саксони, данці, норвежці й інші. Однак від норманського підбою, Англія була в спокою, хоч англійські армії через кілька разів нападали Францію та Низові Краї.

Більш як 500 літ по підбитті Англії норманами, Еспанська Армада була для Англії поважною загрозою. В 1588 р. еспанський король Филип вислав проти Англії велику фльоту, що складалася з 132 кораблів та 33,000 людей. Та велика поразка цеї Еспанської Армади англійською фльотою, під командою сера Франсіс Дрейка, належить до кращих і світліщих моментів англійської історії.

Французька армія, зложена з 50,000 жовнірів, також приготовлялася напасти на Англію в 1759 р. підчас французько-англійської війни. Та плян цілком не вдався, бо англійська фльота знищила французьку. Наступна загроза для Англії з боку Франції виринула в 1804 р., коли Наполеон зібрав стотисячну армію, щоб з Бульонь (місто на французькому побережжі, напроти полудневої Англії) напасти на Англію. Англійці зібрали величезну оборонну армію та побудували на побережжі великі укріплення, так, що ще й досі можна знайти їх сліди. Однак англійська фльота й тут прийшла в пору, та не допустила, щоб французько-еспанська фльота перевезла наполеонівську армію.

Підчас останньої світової війни не було безпосередньої загрози з боку німців для британських островів. Однак німецькі кораблі обстрілювали англійське побережжя, а величезні німецькі дирижаблі („Цепеліни") бомбардували Лондон та інші англійські міста.

Ось стільки пише про історію Англії „Американське Ґеографічне Товариство" в одному зо своїх періодичних бюлетенів. Та тепер, коли тяжче боронитись перед німецьким нападом, бо зо всіх противників, які коли нападали на Англію, Німеччина є куди сильнішим. Та англійці мають повне довіря до своїх сил. Вони далі вірять, що Англія може програти 99 битв, однак виграє сотню й остан-

Микола Голубець.

ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(67)

— Марс, божок химерний. Хай тільки нам нога повинеться, хай воєнне щастя не допише, все те хамство, що то нині кориться й у четверо гнеться, нам на шиї насяде.

— Ласкою їх до себе не прихилимо, жорстокістю не злякаємо.

— Все одно лякати хамство треба, а в степи підізд післати, щоб хоч язика залапати й знати, скільки правди в тих вістках, що нас не від нині тривожать.

— Від них хоч би й на муках правди не дізнаєшся.

— Сором нам і несила вже, коли ми велике військо проти голоти вишлемо й мов рівні проти рівних до бою станемо.

— Добре булоб батогами голоту розігнати, щоб шабель шляхетських не ганьбити.

— Що то говорите! Дав їм король якесь слово необачне, дав якийсь папір і вони тим папером ребелію розпалюють.

— З пластунів, луковників, лисичників, з хлопства панського й реєстровиків зрадливих ростуть сили в Хмельницького, а він усе нові до себе надить, коругвою червоною з білим вірлом і якимись привілеями ніби то від короля як запевняє, торік даними на вольности, поля і моря...

— Післав я, — промовив гетьман коронний, до пана Хмельницького його королівської милости, чоловіка справного й добре гуморів козацьких свідомого, щоб умовляв Хмельницького словом моїм, що й волос йому з голови не спаде, як тільки заверне з дороги...

— Не вірить бестія гетьманському слову, Кумейки споминаючи...

— Мало того, що не вірить, мало того, що, але такі нам умови ставить, що як світ світом, а Польща Польщею, то їх і слухати чесному полякові не годиться.

— Чогож він хоче?

— Прімо, аби я з військом уступив з Украни, секундо, аби я полковників і всю їх асистенцію відставив від полків, терціо, аби я скасував ординацію Речі Посполитої, так, щоб вони залишилися при тахих вольностях як тоді, коли вони нас не тільки з сусідами сварили, але й на маєстат попередників і предків короля його милости підіймали свою безбожну руку.

— На багато собі позваляє пан Хмельницький, та відома річ, що з силою ростуть вимоги, з воєнним щастям росте детермінація ребелізантів.

— Давніше нарікали козаки на кривди, що їх ніби то від нас зазнавали, потім чимраз голосніше почали домагатися своїх воєнних заслуг, а тепер то вже не тільки на полкову старшину настають, але саму ординацію Речі Посполитої зломити хочуть і просто напросто самовладно в Україні панувати, трактати з посторонніми монархами укладати й усе робити, що їм тільки подобається, бажають.

— З кримським ханом, то вже в них трактати підписані...

— Щож дивного? Король його милість з упоминками не поспішав, торік на Криму хліб не зародив, худоба й вівці татарам дохнуть без паші, а чорні татари і без трактатів з козаками рушилиб на нас війною.

— Та не страшні вони булиб нам, якби козацтво не забунтувало.

— А тепер хіба страшні? — підірвався гетьман коронний.

— Кому вони страшні, той хоч сьогодня з табору хай тікає, а ми зробимо те, що честь шляхетська й добро Речі Посполитої наказує. Я жовнір і маранням паперу нераді бавлюся, але щоб панове не говорили, що я без застереження на ребелізантів війною йду, хай вам пан писар оце писанечко прочитає.

Писар підвівся з місця й почав:

„Микола Потоцький з Потока, каштелян краківський, гетьман великий коронний, барський, нізенський іт цетера староста. Всім, що тільки при Хмельницькому перебувають! Перестерігаю й напоминаю, аби ви з тої своєвільної купи розійшлися, а самого Хмельницького до рук моїх видали, знаючи про те, що коли тої моєї не виконаєте волі, всі достатки ваші, що їх на всіх місцях маєте, забрати й знищити, а жінки й діти вирубати прикажу. Те саме його милість пан воєвода чернигівський, гетьман пільний коронний зробить, що всіх з Уманщини списати звелів і обіцяє те, що коли по прочитанні того листа не вернете, так само строго з вами поступить. А щоб та моя обіцянка послух мала, то досі з Украни не вийду, поки вашою покорою й видачею того зрадника заспокоєний не буду. Крім цього обіцяю там, що й на самому Запоріжжю не всидитеся: не тільки від мене свого життя безпечні не будете, але також від татар і від Москви, скрізь вам буде та своєволя за зле принята".

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ЧИТАЙТЕ ҐАЗЕТИ, НЕ ЧИТАЙТЕ ҐАЗЕТ.

Недавно тому один старший чоловік на запит, які поради він дав би іншим людям, що бажали би дожити глибокої старости, сказав: не читайте ґазет, бо там пишеться про війну, а це людину переймає й підриває серце.

Тепер знову виступає один лікар з порадою, що хто хоче жити довго, повинен читати ґазети, бо, мовляв, читання ґазет забиває сум і виробляє охоту до життя.

Ось і маємо тут щось як з лисиням, про котре одні кажуть: мудра голова лисіє, а інші: дурної голови й волос не держиться.

КОМПРОМІС.

Та дві поради щодо читання ґазет не зовсім противні, як на перший погляд ока вони виглядають.

Між ними можна би найти компроміс: читайте ґазети, хоч би про війну, але ними не переймайтеся.

Одначе, що варта читання ґазети, як нею не перейматися?

Кажуть, крокодиль доживає й до триста літ, і він певно нічим не переймається. Одначе, чи багато є людей, що хотіли би дожити крокодилячого віку з крокодилячим спокоєм?

ІНАКШІ ВІД ІНШИХ ЛЮДЕЙ?

Говорив Адріян Барнув, професор голяндської мови й літератури в Колюмбійському університеті, на закриті шкільного року в одній школі, що націсти мусять остаточно війну програти та що про дальший порядок у світі будуть рішати свобідні народи.

При тому він сказав, що німці якраз тим відріжняються від інших народів, що засади демократії й ліберализму для них чужі, підчас коли для інших народів свобода представляє велику вартість.

Чи правда це, що німці не цінять свободи й демократії, чи не правда, і чи правда це, що інші народи цінять свободу й демократію, котрої німці не доцінюють, досить, що того роду пропаганда вдаряє нині сильно в німецьку пропаганду в Америці, де нині, слушно чи неслушно, люди признають велику ціну демократії й свободі. В порівнанні з цими поглядами пропаганда, яку ширить німецький письменник Томас Ман, котрий клеймує націстичний уряд, але запевняє, що німецький народ знає вартість свободи, правди й справедливости, є виразно про-німецька, хоча й звернена проти націстичного уряду.

ЗА ВІЙНУ Й ПРОТИ ВІЙНИ.

Пять американських організацій взялися повести в Америці кампанію проти кампанії за участь Америки в війні. Скликали в тій справі „мирову конференцію" до Вашингтону й попросили собі сенатора Ґвілера й конґресмена Бердика на бесідників.

Звісно, проти таких людей, що говорять тепер проти виповідання війни, можна легко віднести закид, що вони за Гітлером, бо, якби прийшло до виповідження війни Америкою, то це виповідження певно було би звернене проти Німеччини.

Одначе сенатор Ґвілер відай не з тих, проти котрих можна віднити закид приязни до Гітлєра. Отже тут справа йде справді за те: чи встрявати Америці в війну в своїм інтересі, чи не встрявати?

НА ВСІ БОКИ

Директор відомої „Купер Юніон" у Ню Йорку остерігав публічно укінчених студентів одної інжинірської школи, щоби вони не думали, що все, що вони мають робити, то зводиться за інжинірськими чи технічними справами, себто тими, що відносяться до засобів опанування природи людиною.

Інжинірі мусять дивитися не лише за самими технічними справами, але й за суспільними, економічними й етичними. Отже й те, що робить суспільність, себто людина громадою, що робиться в господарських справах, все це має велике значіння для людського життя.

Франц Коковський.

БЕРЕЖАНИ

Повітове містечко Бережани так тісно звязане з нашим національним і культурним життям, що годі не присвятити йому ближчої уваги, не написати хоч кількадесять стрічок про нього. Вже те одне, що в бережанській гімназії перебував свої юнацькі літа (1826—1829) Маркіян Шашкевич, зацікавлює нас до Бережан. Алеж крім Шашкевича побували в бережанській гімназії, як учителі чи як учні, такі наші передові люди, письменники, культурні діячі, політики, як Спиридон Литвинович, Михайло Кузємський, Степан Качала, Олександер Барвінський, Омелян та Олександер Огоновські, Сидір Шараневич, Михайло Осадца, Олександер Борковський, Т. Мандибур, Михайло Соневицький, Сильвестер Лепкий, а з молодших Богдан Лепкий, д-р Зенон Кузеля, Володимир Кушнір та покійні вже д-р Степан Томашівський, Артим Хомик, Сильвестер Яричевський і багато інших.

Крім згаданих на терені Бережанщини жили та працювали ще такі наші визначні люди, як пок. д-р Андрій Чайковський, Василь Яворський, Остап Ніжанковський, д-р Осип Ковшевич і ін.

Але не тільки це притягає нашу увагу до Бережан. Надзвичайно романтичне положення, оспівуване багато разів нашими й чужими поетами, примушує приглядатися красі містечка й околиці.

Саме містечко лежить у кітловині ріки, що зоветься принадно „Золота Липа". На північ великий, чистий став, на 4—5 км. довгий і більше кільометра широкий. І цей став панує над містом, бо його плесо рівне з вежею місцевої ратуші. Сильна гребля зі старих дубів, широка понад 10 м. здержує величезні маси води ставу, щоби вони не хлинули на місто. Дубовий матеріял, що міститься у греблі („чорний дуб"), такий дорогоцінний, що перед війною бельґійські підприємці хотіли в заміну за цей матеріял збудувати нову залізно-бетонову греблю. Але тодішні власники Бережан, Потоцькі, не погодилися. На південному березі греблі ще й сьогодні пишається кільканадцять лип завгрубшки на висоті грудей людини на вісім і більше метрів. Тепер цих лип мало — повирубували; колись росли вони одна побіч одної рядком вздовж цілої греблі. Знавці лічать їх вік на 350 до 400 років.

На північному заході гора „Сторожище". Тепер вона пуста, безлісна. Колись на південних узбічних цієї гори, як видко з історичних джерел, власники Бережан плекали виноград.

Від заходу густі та непрохожі колись лісницькі ліси з височезною „Бабиною горою" лучилися з раївськими лісами та ніби замикали доступ до містечка з тої сторони. На південних межах міста пишалися бережанські ліси: „Каміньоломи", „Руриська", а дальше, аж до Золотої Липи, „Лиса" або, як дехто називав, „Бабина гора". Зі сходу, за другим руслом Золотої Липи, пишався ліс „Звіринець", що межує з „Лисонею".

Сьогодні з цих лісів лишилося мало, дуже мало. Війна (1914—1918) та грабункове хазяйнування винищили найкращі ліси, а лісові підрости ледви закривають великі спустошення.

* *
*

Слідів історичних початків Бережан годі найти в існуючих під цю пору документах, інші — пропали. Але вже сама назва містечка, а далі назви „Сторожище", (перероблене пізніше на „Сторожиська"), „Бабина гора", а ще й залишені декуди назви ланів та піль показують, що це стара українська оселя. Ще по зайнятті Червенських городів польськими королями, власниками оселі були наші бояри, Бірецькі; потім перейшла оселя на власність могутнього під той час у Польщі роду Сінявських.

У 1530. році польський король Жиґмонт І. дав дозвіл тодішньому власникові оселі, Миколі Сінявському, перенести її із права українського та польського на право маґдебурське та перемінити оселю на містечко. Те нове містечко займало невеликий простір, бо його вали тягнулися від замку, теперішньою Жиґмонтівською вулицею вгору, попри площу, де стоїть костел, аж до військового шпиталя, а дальше вниз до „Лісницького потока". Вздовж потока йшли дальше вали на схід аж до замку. Виходить із цього, що давне місто займало тільки Ринок, вулиці Жиґмонтівську, частину Райської, Вірменську, частину Рогатинської та Збіжеву з дрібнішими вуличками.

У 1570. році основується побіч старого міста нове, що зоветься „Містечко", — це теперішня вулиця Словацького, Рогатинська з бічними, та ще Новий Ринок аж по став.

Але й ці два містечка не могли помістити в собі напливу мешканців, тому в 1584. році Ядвиґа Сінявська видала привілей, що ним основано третє містечко — „Адамове" або „Адамівку". Ця назва вдержалася до сьогодні так, як і назва „Містечко".

З Адамівкою вийшли в деяких польських учених, що писали про Бережани, кумедні історії. Між іншими проф. Ю. Черецький, спираючися на непровіреній верзії та на тому, що хтоєсь там, мовляв, прозиває другого „ти, адамівський татарине", дійшов до висновку, що населення Адамівки, до речі кажучи суто українське, татарського походження. Один погляд у льокаційний привілей Адамівки показує зовсім що інше. В цьому привілеї кажеться: „Назначивши до тієї справи оселювання та роздавання площі під будівлі Якова Козуовського... наказали ми йому, щоб він до оселювання нашого містечка приймав людей чесних, побожних і доброго життя, ніяких перебігців, а вільних людей".

Ці слова виказують рішучє неприязність між осельчанами татар. А ще й усі доступні списки прізвищ бережанських міщан, так міські, як і церковні, не подають ніодного прізвища за винятком „Тручинек", що появляється в XVIII. столітті й вказувалоб на турецьке чи татарське походження його власника.

На Адамівці вдержалася до сьогодні найстарша памятка нашого будівництва, а саме деревяна церковця, побудована приблизно в 1584. році. Про неї напишемо колись окремо.

У XVIII. ст. було в Бережанах 4 церкви. Церква на Адамівці була колись окремою парохією. Пізніше, коли всі три містечка получили в одне, парохіяльною церквою стала церква в ринку. Крім цих двох була ще церква при Львівській вулиці, в околиці, де тепер міські ятки, а друга — на Містечку, там, де зараз дім Дапека. Цю останню церкву продали в XIX. ст. до Ліснинк, але й там її вже нема. Із цеї церкви заховалися ще три ікони, що переховуються в місцевому музеї. Із існуючого колись українського шпиталя, зі старих домів українських міщан нема ні сліду. Кінчаючи цей нарис про Бережани слід би хоч кількома словами згадати про місцеве міщанство. Повних списків цього міщанства нема, але ті документи, що заховалися до останніх часів, показують, що бережанські міщани були в переважній частині — українці. Список бережанських бурмістрів від 1620. до 1782. р. показує на 100 бурмістрів 75 чисто українських прізвищ, а на 114 лавників — 84 чисто українських прізвищ. Із цих прізвищ багато доховалося до сьогодніших днів. Також акт розподілу маєтку з 1570. р. містить у собі такі прізвища, як: Буковський, Шрамик, Гриць Плюта, Свіч, Макарик, Кравець, Боднар, Іван Тесля, Лазорко, Кушнір, Оліяр, Миднikович, Пшеничний, Яцкович, Тарас і т. ін.

Бережанське міщанство було зорганізоване у своїх цехах, а ще й сьогодні живуть між населенням спогади про окремі цехи боднарів та гончарів в Адамівці.

У 1848. р. зорганізувалися бережанські міщани в „Руській Ґвардії", що її прапор переховується зараз у церкві. В церковці в Адамівці переховується срібна „ціха" цеху боднарів, що нею скликали членів цеху на засідання. — („Наша Батьківщина").

АНҐЛІЙСЬКИЙ МОРЯК, РАНЕНИЙ У БОЮ, ДІСТАЄТЬСЯ НА ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ.

НА НАРОДНІ ПОТРЕБИ

ОБОРН, Н. Й.

На визвольну акцію.

Громадянин І. Г., з околиці Оборн, переслав через Обеднання від себе $5 на визвольну акцію України.

ОЛІЕН, Н. Й.

З ювилею на народну ціль.

Дня 26. травня припала 25-літна річниця супружого життя громадян Олекси і Марти Луцишин.

З тої нагоди приятелі ювилятів зробили їм несподіванку, привівши ювилятів до дому громадян Г. Непорадних, де був заставлений стіл з перекускою і гарним даруиком для ювилятів.

Щоби віддячитись за честь зроблену їм гр. Луцишин дали $10 на народні потреби, бо це є найважніша ціль — помагати свому народові. Гарна це річ складати жертви на народні цілі, бо тим помагаємо освідомлювати чужинців про нас і наші змагання до визволення.

На жаль, це розуміють в більшості ті, що мало мають. Зате маючі нераз внас відмовляються і 25 ц. на народну ціль дати.

А буде більше жертв — більше буде зроблено. Тоді і скорше прийде наше визволення і будемо ми люди між людьми. Гроші $10 вислано через Обеднання.

Г. Підскальний.

ШПАКИ І СКАКУНИ

Деякі фермері нарікають на шпаків, що будь то би вони робили таку саму шкоду засівам після скільчення як і ворони. Червонокрилий шпак, то в дійсности є збіжевим шкідником після засіву і дозрівання, але анґлійський шпак — це запопадливий помічник хлібороба щодо нищення скакунів і якраз тому, що в східній Канаді нема скакунів, то це треба завдячувати анґлійським шпакам. Вони, правда, коли забракне дійсної їх поживи, то налітають на черешневі сади за черешнями, але хібаж це не є показчиком, як їх зустрічати?

Не все одно.

Подорожній: Хлопче! Як це село зветься?

Хлопець: А вам як треба — по людському чи по комісарському?

Подорожній: А хіба то не одннаково?

Хлопець: А ні — то велика ріжниця. У нас одно по радянському, а друге по християнському. По нашому воно зветься Павлівка, іванівської волости, гайсинського повіту, Камянець-подільської губернії, а по „їхньому" радянському буде: Пролетарка, красноармейського району, красноoктябрської округи.

ФОНД КОНҐРЕСУ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

(Жертви зложені підчас Конґресу у Вашинґтоні, Д. К., в днях 23-го, 24-го і 25-го травня 1940).

На Фонд Конґресу Американських Українців зложили дальші пожертви:

Союз Українок в Америці (другий даток)	$ 50.00
Тов. Запорозька Січ, від. 3 У. Н. Союзу, Елизабет, Н. Дж.	10.00
Бр. Сошествія св. Духа, від. 7 У. Н. Союзу, МекАду, Па.	5.00
Тов. Українська Січ, від. 39 У. Н. Союзу, Сиракюз, Н. Й.	5.00
Тов. Любов, від. 45 У. Н. Союзу, Філядельфія, Па.	10.00
Тов. ім. Ольги Басарабової, від. 47 У. Н. Союзу, Бетлегем, Па.	8.00
Тов. ім. Івана Франка, від. 53 У. Н. Союзу, Пітсбурґ, Па.	5.00
Бр. св. Михаїла, від. 55 У. Н. Союзу, Болтимор, Мд.	15.00
Тов. Українська Січ, від. 59 У. Н. Союзу, Бріджпорт, Конн.	10.00
Бр. св. Андрея, від. 66 У. Н. Союзу, Корона, Л. Ай., Н. Й.	10.00
Тов. Зоря, від. 69 У. Н. Союзу, Ню Йорк, Н. Й.	10.00
Тов. ім. Івана Франка, від. 83 У. Н. Союзу, Філядельфія, Па.	5.00
Бр. св. Івана Хрестителя, від. 96 У. Н. Союзу, Пітсбурґ, Па.	10.00
Бр. св. Петра і Павла, від. 102 У. Н. Союзу, Клівленд, Огайо	10.00
Бр. св. Володимира, від. 105 У. Н. Союзу, Філядельфія, Па.	5.00
Бр. Сошествія св. Духа, від. 108 У. Н. Союзу, Лейквуд, О.	10.00
Бр. св. Володимира, від. 130 У. Н. Союзу, Ню Йорк, Н. Й.	15.00
Бр. Неп. Зач. Пресв. Богородиці, від. 145 У. Н. Союзу, Алтуна, Па.	5.00
Сестр. св. Богородиці, від. 148 У. Н. Союзу, Лукас Пойнт, Мд.	5.00
Тов. Вільна Україна, від. 152 У. Н. Союзу, Нюарк, Н. Дж.	5.00
Тов. ім. Івана Франка, від. 172 У. Н. Союзу, Віпанні, Н. Дж.	15.00
Бр. св. О. Николая, від. 175 У. Н. Союзу, Дітройт, Міш.	10.00
Укр. Зап. Тов. ім. М. Драгоманова, від. 181 У. Н. С., Менвил, Р Ай.	10.00
Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219 У. Н. Союзу, Нюарк, Н Дж.	10.00
Бр. св. Степана, від. 221 У. Н. Союзу, Шікаґо, Ілл.	5.00
Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230 У. Н. Союзу, Йонґставн, О.	10.00
Тов. ім. Т. Шевченка, від. 281 У. Н. Союзу, Бейон, Н. Дж.	5.00
Бр. св. Димитрія, від. 288 У. Н. Союзу, Бетлегем, Па.	20.00
Сестр. Неп. Зачаття, від. 290 У. Н. Союзу, Кортис Бей, Мд.	15.00
Тов. Любов, від. 298 У. Н. Союзу, Бронкс, Н. Й.	10.00
Тов. Дністер, від. 310 У. Н. Союзу, Бруклин, Н. Й.	10.00
Тов ім. Степана Мельничука, від. 331 У. Н. Союзу, Мілвіл, Н. Дж.	5.00
Тов. ім. Івана Франка, від. 334 У. Н. Союзу, Клівленд, О.	10.00
Тов. Сокіл, від. 336 У. Н. Союзу, Клівленд, О.	10.00
Тов. Згода, від. 358 У. Н. Союзу, Клівленд, О.	10.00
Бр. св. Василія, від. 364 У. Н. Союзу, Клівленд О.	10.00
Тов. ім. Ольги Басарабової, від. 413 У. Н. Союзу, Ірвінґтон, Н. Дж.	5.00
Тов. ім. Івана Франка, від. У. Н. Союзу, Дітройт, Міш	5.00
Центр. Комітет Укр. Нац. Організацій, Елизабет, Н. Дж.	10.00
Окружний Комітет У. Н. Союзу в Лузерн Кавнти, Вилкс-Бери, Па.	10.00
Злучені Українські Організації, Клівленд, О.	25.00
Злучені Українські Організації, Йонґставн, О.	10.00
Відділи і комітет відділів У. Н. Союзу в Шікаґо, Ілл.: Бр. св. Николая, від. 106 У. Н. С., $5; Сестр. св. Богородиці, від. 125 У. Н. С., $5; Бр. св. Юрія, від. 379 У. Н. С., $5; Комітет всіх відділів У. Н. Союзу $10. Разом	25.00
Обеднання Українських Організацій міста Шікаґо, Ілл.	15.00
Бр. св. Василія Великого, від. 40 У. Р. Союзу, Лейквуд, О.	10.00
Тов. Подільська Україна, від. 104 У. Р. Союзу, Клівленд, О.	25.00
Бр. св. Димитрія, від. 156 У. Р. Союзу, Виндбер, Па.	5.00
Сестр. св. Анни, від. 208 У. Р. Союзу, Лейквуд, О.	10.00
Злучені Тов. в Маганой Сити, Па.: Тов. Запорозька Січ, від. 305 У. Н. Союзу; Бр. св. О. Николая, від. 103 У. Р. Союзу; Українська Громада, і Український Клюб, разом	20.00
Бр. св. Петра і Павла, від. 3 Провидіння, Джерзі Сити, Н. Дж.	10.00
Бр. св. Володимира, від. 23 Провидіння, С. С. Пітсбурґ, Па.	5.00
Бр. св. Арх. Михаїла, від. 27 Провидіння, Ормрод, Па.	15.00
Бр. св. Йосафата, від. 35 Провидіння, Вотервлит, Н. Й.	10.00
Бр. св. Івана Хрестителя, від. 43 Провидіння, Віпанні, Н. Дж.	10.00
Бр. св. Йосафата, від. 57 Провидіння, Бетлегем, Па.	10.00
Бр. св. Ольги, від. 86 Провидіння, Сиракюз, Н. Й.	5.00
Бр. св. Петра і Павла, від. 87 Провидіння, Кортис Бей, Мд.	5.00
Українська католицька парохія, Іст Гартфорд, Конн.	10.00
Золотий Хрест, Іст Гартфорд, Конн.	10.00
Бр. св. Арх. Михаїла, від. 111 Провидіння, Іст Гартфорд, Конн.	5.00
Український Громадянський Клюб, Іст Гартфорд, Конн.	5.00
Загальна збірка, Іст Гартфорд, Конн.	8.00
Злучені Організації в Стемфорд, Конн.	25.00
Злуч. Товариства і парохія св. Кирила і Методія, Олифант, Па.	50.00
Українська греко-катол. церква св. Ів. Хрестителя, Сиракюз, Н. Й.	15.00
Церковне Сестр. Неп. Зачаття, Кортис Бей, Мд.	500
Українська католицька церква, Алтуна, Па.	5.00
Укр. гр.-катол. церква св. Юрія (Сема вул.), Ню Йорк, Н. Й.	25.00
Українська католицька церква, Перт Амбой, Н. Дж.	10.00
Українська катол. церква св. І. Хрестителя, Віпанні, Н. Дж.	10.00
Від церковноог уряду і Центр. Організації, Когос, Н. Й.	10.00
Церква св. О. Николая, Пасейк, Н. Дж.	5.00
Сестр. св. Марії (долина міста), Джерзі Сити, Н. Дж.	5.00
Сестр. Преч. Діви Марії, від. Укр. Кат. Молоді, Джерзі Сиṫі, Н. Дж.	5.00
Бр. Святого Імени, від. Укр. Катол. Молоді, Гарисбурґ, Па.	5.00
Тов. Вільних Козаків, від. 125 У. Н. Помочи, Клівленд, О.	10.00
Тов. Вільна Україна, від. 128 У. Н Помочи, Дітройт, Міш.	5.00
Тов. Перемишль, від. 141 У. Н. Помочи, Ню Йорк, Н. Й.	5.00
Тов. ім. Кирила Трильовського, від. 153 У. Н. Помочи, Дітройт, Міш.	5.00
Тов. Львів, від. 162 У. Н. Помочи, Дітройт, Міш.	5.00
Українська правосл. парохія св. Володимира, Ню Йорк, Н. Й.	10.00
Сестр. св. Анни при укр. правосл. церкві (Борисайд, Шікаґо, Ілл.	5.00
Українська правосл. церква св. Михаїла, Гудсон, Н. Й.	10.00
Українська Трентонська Громада, Трентон, Н. Дж.	15.25
Українська правосл. парохія, Савт Плейнфілд, Н. Дж.	5.00
Українська Громада, Бавнд Брук, Н. Дж.	5.00
Українська Православна Громада, Йонґставн, О.	5.00
Українська правосл. церква, Монесен, Па.	20.00
Українська правосл. церква св. Петра і Павла, Ботлер, Па.	10.00
Тов. У. З. Х., від. 12 ОДВУ, Шікаґо, Ілл.	10.00
Тов. У. З. Х., від. 19 ОДВУ, Філядельфія, Па.	10.00
Український Золотий Хрест, від. 20 і 21, Елизабет, Н. Дж.	20.00
Тов. ім. Біласа і Данилишина, від. 28 ОДВУ, Йонґставн, О.	5.00
Відділ 28 Українського Золотого Хреста, Когос, Н. Й.	5.00
Відділ 39 ОДВУ, Бабилон, Л. Ай., Н. Й.	10.00
Відділ 65 ОДВУ, Елизабет, Н. Дж.	10.00
Сини України, відділ ОДВУ, Шікаґо, Ілл.	5.00
Організація Державного Відродження України, Ґлестонбери, Конн.	5.00
Золотий Хрест, Ґлестонбери, Конн.	5.00
Українська Центральна Рада, Нюарк, Н. Дж.	10.00
Тов. ім. д-ра Івана Франка, Нюарк, Н. Дж.	5.00
Тов. Соборна Україна, Ню Йорк, Н. Й.	5.00
Тов. Тернопільщина, Нюарк, Н. Дж.	10.00
Тов. Українська Єдність, Ню Йорк, Н. Й.	5.00
Дочки України, від. 24, Елизабет, Н. Дж.	10.00
Сестр. Найсв. Серця Христового Пресв. Тройці, Сиракюз, Н. Й.	5.00
Бр. св. Івана Хрестителя, від. 138, Ґлестонбери, Конн.	5.00
Відділ 11 Союзу Українок Америки, Йонґставн, О.	5.00
Відділ 19 Оборони України, Клівленд, О.	5.00
Американсько-Українські Ветерани, Філядельфія, Па.	5.00
Стрілецька Громада, Ню Йорк, Н. Й.	5.00
Двацята і двацять-перша Сотні О. Ч. Січи, Клівленд О.	5.00
Відділ 3. Оборони Лемківщини, Пасейк, Н. Дж.	5.00
Оборона Лемківщини Західньої України, Пасейк, Н. Дж.	10.00
Український Демократичний Клюб, Ню Йорк, Н. Й.	5.00
Тов. Українсько-Американських Громадян, Савт Філядельфія, Па.	5.00
Українсько-Американський Громадянський Клюб на Френкфорд, Пв.	5.00
Український Демократичний Клюб, Елизабет, Н. Дж.	10.00
Український Громадянський Клюб, Арнолд, Па.	10.00
Українсько-Американський Політичний Клюб, Йонґставн, О.	5.00
Український Громадянський Клюб, Йонґставн, О.	15.00
Українська Молодеча Ліга, Клівленд, О.	5.00
Український Робітничий Дім, Дітройт, Міш.	5.00
Український Народній Дім, Сиракюз, Н. Й.	5.00
Український Народній Дім, Елизабет, Н. Дж.	5.00
Українська Громада, Литл Фолс, Н. Й.	15.00
Український Національний Хор „Думка", Дітройт, Міш.	5.00
Український Молодечий Хор з Ню Йорку і Ню Джерзі	5.00
Сіванське Товариство Боян при укр. катол. церкві, Бейон, Н. Дж.	5.00
Зложили громадяни з Кортис Бей, Мд., дрібними датками (передала пані Текля Яєшник)	13.00
Гром. Юліян Яремій, Пітсфілд, Масс.	10.00
Гром. Анна Лавна, Вилкс-Бері, Па.	1.00
Отець Степан Кнап, Ню Кенсинґтон, Па.	5.00
Отець Мирон Данилович, Нюарк, Н. Дж.	5.00
Разом	$1,265.25
Передтим проголошено	3,249.85
Дотепер зібрано	$4,515.10

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР:

ЧЕРВЕНЬ. 5. 1709. Іван Мазепа прибув до шведського табору. — 6. 1224. Нещасна битва руських князів з татарами над рікою Калкою. — 7. 1843. † поет Маркіян Шашкевич. — 8. 1653. Перемога Богдана Хмельницького над поляками під Батогом. — 11. 1876. Указ, яким заборонено в Росії друкувати українські книжки. — 14. 1722. † Гетьман Іван Скоропадський. — 17. 1895. † учений Михайло Драгоманів. — 18. 1569. Люблинська унія. — 25. 1205. Смерть князя Романа в битві з поляками під Завихвостом. — 27. 1663. Брюховецький вибраний гетьманом. — 1672. Самійлович вибраний гетьманом. — 28. 1768. Залізняк і Ґонта здобули Умань.

МИ І НАШІ ДІТИ

(Це одна з черги статтей, зладжених ФЛІС-ом, яка обговорює деякі питання, що повстають між родичами та їх дітьми. Коли маєте які заввваги чи питання, то звертайтесь (коли можливо по англійськи) на таку адресу: F.L.I.S.-Parent, 222 Fourth Avenue, New York City).

Школа і праця.

Ви приїхали до Америки з надією, щоби зробити собі і дітям краще життя. Можливо, що ви, як багато інших, від уст собі відривали на те, щоби вивести дітей в люди, і щоб вони тут не бідували. Америка була відома як край, в котрім всякий має нагоду зробити краще життя. Але тепер вже не так, як колись було. Всеж таки ще велика більшість наших дітей може набути освіту. Деякі діти покидають школу зараз як тільки їм мине шкільний вік, а деякі кінчать каледж і університет.

Як саме ви ставитесь до справи освіти своїх дітей? Ходили ваші діти до школи чи до праці, щоби вам помагати? Чи ви раділи з того, як діти хотіли кінчити високі школи? Чи старалися ви їм помогти тоді, як вони кінчили науку в каледжі?

Це дуже важне питання і на цю тему вже багато написано книжок. Родичам нераз дуже тяжко рішитися, що саме робити в справі образування своїх дітей. Одно тільки є певне: тепер вже не багато на світі таких країв, де бідна молодь може так легко кінчити вищі школи, як в Америці.

Тут є закон, після котрого кожна дитина повинна вчитись в школі. Це розумний і корисний закон. В школі дитина набуває знання про свій край і вчиться як має в нім жити. Знакомиться там з дітьми, яких родичі прибули сюди з іншого краю і знаходять спосіб співжиття з ними. Вчиться читати, писати і рахувати, без чого тяжко тепер на світі жити. Бо хто не має початкової освіти, той не дістане доброї праці, а як дістане, то довго її не вдержить. А в товаристві освічених людей, неграмотний чоловік чується як ворона між павами. У школі дитина вчиться не лише того як жити на світі, але і фаху чи ремесла, щоб пізніще дістати заняття. Набуває знання з области електрики, металюргії, книговодства, тощо.

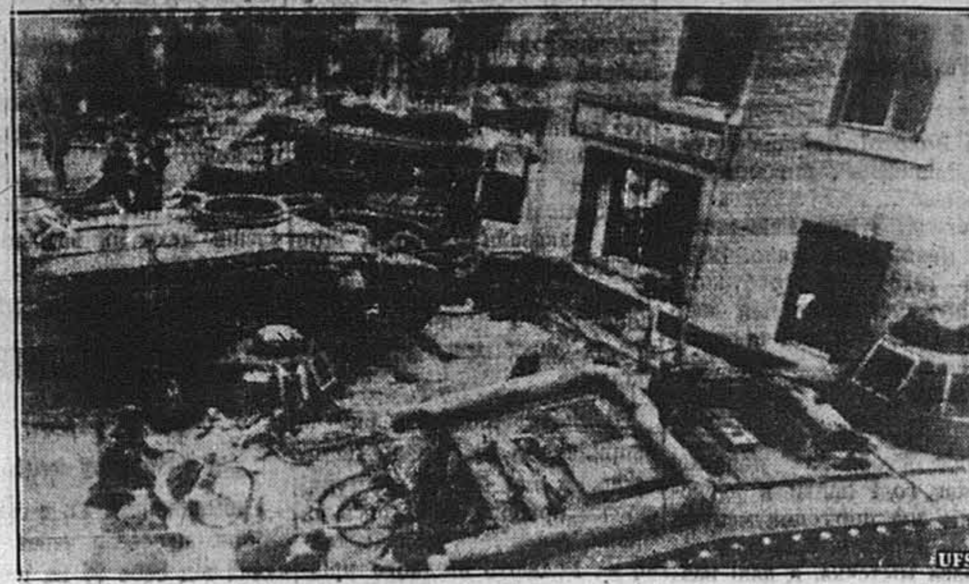
Дуже часто буває так, що коли дитині мине чотирнацятий рік, то родичі не знають, чи має вона вчитися якого ремесла і чимскорше іти до праці, чи набувати собі загальну освіту. Як родичі розсудні і добре маються, а дитина має охоту до науки, то вони посилають її до вищої школи. Бо нині мало є поплатних робіт для дітей, а як дитина має робити за півдармо, то буде ліпше, як кінчитиме школу. Наука ще нікому не пошкодила. Якщо дитина покине школу і піде до непоплатної роботи, то пізніще жалує свого вчинку. Родичі все повинні наклонювати дітей, щоби кінчили школу для ясного добра. Наприклад, знаємо про одного молодого чоловіка, що хотів би стати поліцаєм, але не може бо в тім місті поліцай мусить мати скінчену вищу школу.

Часом бувають і такі діти, для яких школа є мукою. Як така дитина хоче покинути школу, то хай покидає, бо вона все одно нічого не навчиться. Як піде до праці, то переконається, що то значить не мати вищої освіти. Як пічне нарікати, то родичі повинні її порадити вертати до науки.

Нераз буває так, що дитина має охоту до науки, але не знає чи вчитися якого фаху, чи брати так званий академічний курс у вищій школі. Щож тоді робити? На таке питання часто тяжко відповісти. У великій мірі відповідь залежить від самої дитини. Передусім треба довідатись в якім предметі дитина робить найкращий поступ; що вона найліпше любить. Як хоче вчитись фаху, то треба застановитись, чи знайде вона роботу. Це є дуже тяжка справа і не одні родичі та діти над тим сушать собі голови. Такі питання треба спільно обдумати, бо не штука тратити час і гроші на якийсь фах, а потім ходити без праці. Не варто накидати дітям те, чого вони не люблять, бо з такої муки хліба не буде. Краще булоб, якби родичі вдалися з такими справами до знавців, які вміють порадити, який фах чи професія булиб для їх дітей найліпші. Такі знавці є майже в кожній більшій місцевості. Може він є навіть в тій школі, до котрої ваша дитина ходить. Як нема, то напишіть до нас, а ми вам порадимо, де його знайти.

Для молоді справа праці й науки є дуже важна. Коли в певнім фаху чи професії хтось робить поступ, то це ще не значить, що родичі мають право силувати дітей, щоб ступали тими слідами, без поради і згоди самих дітей, а також поради знавця.

ФЛІС.

ФРАНЦУЗЬКІ ПОВЗИ, РОЗБИТІ НІМЕЦЬКИМИ ЛЕТУНАМИ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПАЛМЕРТОН, ПА. Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 369., відбудуться в пятницю, 14. червня, в годині 7:30 вечором, в гали, де звичайно. Проситься всіх членів прийти начас і заплатити свої вкладки. Нагадується довгуючих членів, щоби вирівняли свої залеглі вкладки до піврічних зборів. — І. Климишин, предс.; М. Куба, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ., Н. Й. Чергові збори Бр. св. О. Николая, від. 5., відбудуться в клюбовій домівці, 31-14 Гренд Еве, в Асторії в суботу, 15. червня, в годині 7.30 вечором. Пригадується ще раз довгуючим членам та членицям, а особливо тим, що залягають з плаченням своїх місячних вкладок по три або й чотири місяці, щоб негайно вирівняли до місцевої каси свої приналежности. В противному разі підпадуть суспендації, бо такого недбальства зо сторони членів не можна довше толерувати. — Іван Сидор, голова; А. Климишин, скарб.. Михайло Беля, секр.

ҐРІНПОЙНТ, БРУКЛИН, Н. Й. Піврічні збори Тов. Дністер, від. 310., відбудуться в суботу, 15. червня, в годині 7.30 вечером, в гали, де звичайно. Довгуючі члени зволять вирівняти свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Проситься членів прибути точно на означений час і припровадити нових членів, як до Союзу, так і до Товариства. Неприсутний член на зборах підлягає 1 дол. кари, а урядник 1.50. — Михайло Леньо, предс.; Микола Долгун, кас.; Степан Пелехатий, секр.

ДОНОРА, ПА. Піврічний мітінґ Бр. св. О. Николая, від. 232., відбудеться в неділю, 16. червня, в годині 1. пополудні, в литовській гали, 234 Тамсон Евеню. Просимо всіх членів прийти на мітінґ, бо буде справоздання за пів року. Контрольори здадуть своє справоздання з доходів і розходів. Довгуючі члени мають прийти на мітінґ і вирівняти свій довг. Будеться принимати нових членів без вступного. — Юрко Ґодзик, предс.; Михайло Ріпка, кас.. Степан Сенко, секр.

СТ. ЛУІС, МО. Піврічні збори Бр. св. Володимира, від. 179., відбудуться 16. червня, вгодині 1. пополудні, в гали У. Н. Дому, 1523 Гикорі ул. Проситься членів прийти на ці збори й вирівняти свої залеглости і вкладки до У. Н. Союзу. Багато членів ще не отримали дивіденди, котра знаходиться на руках відділового уряду; тож просимо явитись на ці збори й отримати свою належитість. — Н. Тильович, гол.; М. Кульчицький, кас.; М. Паращак, секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. Піврічний мітінґ Бр. св. Василія Вел., від. 161., відбудеться в суботу, 15. червня, точно в 3. годині пополудні, в льокали 600 Ґленвуд Еве. Проситься членів прибули начас і поплатити місячні вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Мартин Михалишин, предс.; Василь Ясиницький, кас.; Антін Підуфалий, секр.

НЮ КЕСЛ, ПА. Піврічний мітінґ Тов. ім. Івана Франка, від. 74., відбудеться в пятницю, 14. червня, в годині 7:30 ввечір. Закликається всіх членів прибути точно начас, бо є важні справи до полагодження. Хто ще не є членом Союзу, нехай зголоситься до секретаря, бо тепер ще є нагода вступити без вступного. Мітінґ відбудеться в галі церковній на Ровз Ев. — Онуфрій Вересюк, секр.

ДЕНБУРИ, КОНН. Піврічні збори Бр. св. О. Николая, від. 381., відбудуться в неділю, 16. червня, в годині 2:30 пополудні, в гали звичайних засідань. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів прибути начас, бо є важні справи до полагодження. Неприявні члени підлягають карі після ухвали. — М. Маркевич, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Піврічні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 83., відбудуться в суботу, 15. червня, в годині 7. вечером, 847 Норт Френклин ул. Проситься членів прибути на ці збори, де маємо багато важних справ до полагодження. Рівнож делеґат здасть справоздання з національного конґресу. Подається до відома членам, що через літній час збори будуть відбуватися в третю суботу по першім, в годині 7. вечором, через місяці червень, липень, серпень і вересень. — С. Чорномаз, секр.

СТ. ДЖОЗЕФ, МО. Піврічні збори Тов. Запор. Січ, від. 355., відбудуться в неділю, 16. червня, в 2. годині пополудні, на парохіяльній галі. Обовязком кожного члена і члениці є явитися на зборах на призначений ачс, бо є важні справи до полагодження. Буде звіт за 6 місяців. — П. Занько, предсце С. Юркевич, кас.; Ф. Солоничний, секр.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ.

Дня 19-го травня ц. р. товариство Запорозька Січ, відділ 206 У. Н. Союзу, відсвяткувало 30-літний ювилей. Свято почалося рано в українській православній церкві, в якій місцевий парох о. Д. Д. Лещишин відправив парастас і панахиду за померлих членів товариства.

В 2-гій годині пополудні члени зійшлися на площу, де була знята спільна фотографія всіх членів. Відтак члени і гості ввійшли до парохіяльної салі, де відбувся святочний концерт.

Свято-концерт відкрив предсідник товариства Олекса Косюк. У своїй промові витав присутних, зясував ціль і порядок свята і просив їх, щоб віддали честь та пошану померлим членам через повстання з місць. Банда, під диригентурою гром. Я. Кіндифорського, відіграла похоронний марш. Потім предс. О. Косюк представив 6 членів, перших основників товариства Запорозької Січи, від. 206-го, котрі ще є членами нашого товариства. Ними є: Андрій Швець, що був першим предсідником, Михайло Чагарин, Йосиф Бардачевський, Семен Мостецький, Онуфрій Червінський і Андрій Басан; всі вони були присутні на святі. Предс. О. Косюк передав першому членові і першому предсідникові А. Швецеві перепроваджування концертовою програмою. Гром. А. Швець в короткім слові пригадав присутнім про початкуючі часи, про всякі трудності, що товариство пережило. Проте воно нині радіє з того, що могло зрости в таке велике число членів.

В першій частині концерту банда своїм виступом чудово виконала свою програму, за що музиканти були обдаровані гучними оплесками. По середині першої частини рекордовий секретар Петро Сталений виголосив назвища всіх основників тов. Запорозької Січи, яких було разом 29. Дальше прочитав секретар назвища урядників від року 1910 до теперішнього уряду з 1940 року. Фінансовий секр. Іван Кокольський здав фінансовий звіт від квітня 1910 року, до кінця квітня 1940. В тому звіті присутні мали нагоду зрозуміти, чому товариство Запорозька Січ є багате та яку фінансову поміч дало наше товариство родинам в посмертних виплатах по членах, за лікаря, бенефіт хорих, на товариську бібліотеку та виплатило на добродійні цілі. Це творило велику суму.

Потім виголосив реферат головний радний У. Н. Союзу Микола Давискиба. Бесідник розказав про організування членів до У. Н. Союзу та заявив, що обезпека грамот кожного члена в У. Н. Союзі стоїть на вищій точці ніж в якій-небудь іншій подібній організації.

Третю частину концерту виконав мужеський хор під проводом гром. Івана Слободяна. Хор складається з членів товариства. Співом публика була захоплена. Хор чудово виконав свою програму, за що був обдарований рясними оплесками. Покликано до слова місцевого пароха о. Д. Лещишина і о. В. Каськова з Бостону. Оба зложили подяку перщим основникам за їх труд та за їх піонірську працю. Святочну промову виголосив надзвичайно інтересно гол. фінансовий секр.-касієр У. Н. Союзу, Роман Слободян. Бесідник подав точно звіт про маєток У. Н. Союзу, як той маєток з кожним роком зростав в силу. Члени і гості були зацікавлені працею У. Н. Союзу. Дальше головний урядник заявив, що багато залежить від матерей, щоби їх діти належали до українських товариств і до У. Н. Союзу. Кінцеве слово виголосив гром. Михайло Чагарин, один з перших основників. В своїй промові сказав про інтересні події, що товариство Січ пережило, пригадав присутнім про виступи в міських парадах з нашою музикою і заявив, що наше товариство показалося найкраще, бо через два рази дістало міську нагороду. Дальше зложив подяку всім тим, що причинилися до успіху цього свята. Ювилей товариства Запорозької Січи удався якнайкраще.

Іван Кокольський, секр.

ПРОГОЛОШУЄ ДЕНЬ БАТЬКА

Згідно зо закликом Краєвого Комітету Дня Батька ґубернатор стейту Ню Йорк проголосив свято День Батька на наступну неділю.

У своїй проклямації ґубернатор Лімен каже, що такий День скріпить родинні звязки.

ТАРЗАН, ч. 24. Він мусить залишитись.

„Це мої тілохоронителі", відповіла княжна Маріка з усміхом. „Найзавзятіші борці в царстві мого батька. Вони до ваших послуг".

„Чому ви робите мені цю прислугу", запитав Тарзан. Маріка загадочно засміялась. „Можливо, що колись винагородите це мені".

Тарзан звернувся до капітана МекҐреґора: „З цими людьми ми зможемо викинути з корабля піратів. А тоді ви висадите мене на беріг".

Серце Маріки затріпалось з переляку. Вонаж мусить задержати Тарзана біля себе. І вона придумала небезпечний плян.